

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน

Development of Buddhist Integrated Quality of life of Prison Inmates in Lamphun Province

พัฒนา เสนา Pattana Sena

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Lamphun Buddhist College. MCU

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน 2.เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนและ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎกเอกสารวิชาการ รายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1.สภาพคุณภาพชีวิตในปัจจุบันของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนมีอาคารสถานที่ในเรือนจำเกือบเต็มพื้นที่ทำให้มีพื้นที่สำหรับผู้ต้องขังพักผ่อน ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาไม่เพียงพอ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่รวมกันอย่างปกติการดูแลสุขภาพตนเองสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง มีการศึกษาตรงตามความต้องการของผู้ต้องขัง การควบคุมเหมือนมีอาชีพการฝึกวิชาชีพหลากหลายตามความชอบมีเงินรางวัลให้ในรูปแบบเงินปันผล สำหรับผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดีมีวันลดโทษและพักลงโทษทำให้ได้ปล่อยตัวก่อนกำหนด

2.การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน ดำเนินการเป็น 4 ด้าน 1.ด้านกาย 2. ด้านอารมณ์ 3.ด้านสังคม 4. ด้านปัญญา ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ มีการจัดการศึกษาอบรมให้กับผู้ต้องขัง คือ หลักสูตรบังคับทั่วไป หลักสูตรบังคับตามลักษณะแห่งและหลักสูตรบังคับเลือก

3.แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน คือ กายภาวนา เป็นการฝึกอบรมร่างกายรู้จักระมัดระวังรักษาตนไม่ให้ก่อโทษทางกายรู้จักตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางกาย การชำระร่างกายให้สะอาด ฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ศิลภาวนา เป็นการพัฒนาด้านศิลปความประพฤติเรียบร้อยดีงามมีระเบียบวินัย มีศีลห้าเพื่อป้องกันความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลรักษาสถาบันประเพณีของประเทศไทย การปฏิบัติศีล จิตภาวนา เป็นการฝึกอบรมจิตใจให้มีความมั่นคงเข้มแข็งมีความเจริญด้วยคุณธรรมทั้งปวงการพัฒนาจิตใจโดยการบำบัดฟื้นฟูปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ต้องขังใช้หลักธรรมในการแก้ปัญหาตัดสินใจในการดำเนินชีวิตที่ถูกคุมขังและนำติดตัวไปภายหลังจากการพ้นโทษจะได้ดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างต้องถูกต้องตลอดถึงการดูแลครอบครัวปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมและสังคมภายนอกได้ ปัญญาภาวนา เป็นการฝึกฝนอบรมตน จากการได้ศึกษาเล่าเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อตนและผู้อื่นการพัฒนาสติปัญญาของผู้ปฏิบัติต้องอาศัยจิตใจที่สมบูรณ์ด้วยสติ ความเพียรพยายามในการกำหนดรู้ความเปลี่ยนแปลงเกิดปัญหาเท่าทันตามความเป็นจริงและปล่อยวางความยึดมั่นในชั้น 5 เป็นที่ตั้งแห่งความทุกข์

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิต, ผู้ต้องขัง, พุทธบูรณาการ

Abstract

Research article on Quality of Life Development through Buddhist Integration of Prison Inmates in Lamphun Province intended for 1. To study the condition of improving the quality of life of inmates in the Lamphun Provincial Prison. 2. to study the process of improving the quality of life of prison inmates in Lamphun Province and 3. to propose an integrated Buddhist quality of life development approach for inmates in Lamphun Province Prison It is a qualitative research. by analyzing information from scriptures Buddhist scriptures, academic documents Research reports, thesis, and in-depth interviews with 20 key informants. Descriptive content analysis techniques. The results showed that 1. The current quality of life of the inmates in Lamphun Prison is almost full of prison buildings, giving the inmates space to rest. Exercising and playing sports are not enough. Most inmates live together normally, self-care, self-sufficient facilities. There is an education that meets the needs of the inmates. Professional

control, professional training Variety of preferences, rewards are available in the form of dividends. For inmates who have good behavior, they have days to reduce their punishment and suspension, resulting in early release. 2. Improving the quality of life of prison inmates in Lamphun Province Implemented in 4 aspects: 1. Physical aspect 2. Emotional aspect 3. Social aspect 4. Intellectual aspect according to the policy of the Department of Corrections provide education and training for inmates is a general compulsory course compulsory according to the nature of the property and compulsory curriculum 3. An integrated Buddhist quality of life development approach of prison inmates in Lamphun Province is physical meditation. oneself not to inflict bodily harm on oneself, to know oneself to fit in with the physical environment Training on dharma principles to promote good physical health, precepts and prayers is the development of precepts, good behavior, discipline, and the five precepts to prevent troubles for those who live together in mutual benefit and protect the interests of the nation. Practicing precepts, mental meditation is a practice that allows the mind to be stable. Being strong and prosperous with all virtues. Mental development through rehabilitation therapy, instilling conscience for inmates to use moral principles to solve problems, make decisions in life in prison and take it with them after release from prison so they can live. Self properly as well as taking care of the family, adapting to the external environment and society. from having studied benefit oneself and others. The development of the practitioner's intellect requires a complete mind with consciousness. Efforts to determine knowledge of change bring wisdom up to date as it really is and let go of clinging to the five aggregates as the origin of suffering.

Keywords: Quality of Life Development, Prisoners, Buddhist Integration

บทนำ

ปัญหาด้านอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม เกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้นๆ กฎหมายกำหนดเป็นข้อห้ามและถือเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำต้องได้รับ

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

โทษปัญหาอาชญากรรม เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและจำมีต่อไปในอนาคต เป็นที่คุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ เป็นสิ่งบั่นทอนความเจริญของชาติเป็นตัวทำลายความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ก่อให้เกิดความเสียหายและความสูญเสียอย่างมหาศาลในด้านทรัพย์สิน เงินทอง ชีวิต ร่างกายและความสุขของมนุษย์ และไม่เพียงแต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำและผลของอาชญากรรมโดยตรงเท่านั้น ยังมีความเสียหายอีกนานับประการที่เกิดขึ้นโดยทางอ้อมเป็นต้นว่า รัฐต้องเสียเงินงบประมาณเป็นจำนวนมากในกิจการของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การประกอบกรอาชญากรรมโดยทั่วไปนั้น สังคมมักจะเห็นเป็นความชั่วร้ายในมนุษย์ ปัจจุบันการกระทำผิดมีอัตราที่สูงขึ้นและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง บางรายซึ่งกระทำผิดถูกจับกุมดำเนินคดีผ่านการพิจารณาของศาลยุติธรรมให้ลงโทษจำคุก อีกทั้งผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟูจากเรือนจำ ซึ่งเป็นหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมหน่วยงานสุดท้ายที่ให้ขัดเกลาทางความประพฤติและศีลธรรม เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีภายหลังพ้นโทษแล้ว ตลอดจนได้รับการฝึกหัดวิชาชีพเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางการเลี้ยงชีพและดำเนินชีวิตอย่างสุจริตในสังคม แต่ต้องทวนกลับมากระทำผิดซ้ำและการกระทำผิดซ้ำ ประมวลกฎหมาย มาตรา 92 และ 93 ได้กำหนดการเพิ่มโทษแก่ผู้ที่เคยกระทำผิดและกลับมากระทำผิดขึ้นอีกภายใน 5 ปีนับแต่วันพ้นโทษ เนื่องจากถือว่าผู้กระทำผิดไม่เข็ดหลาบ ชีวิตผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษได้แก่การมีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ต้องโทษจำคุกมาเป็นระยะเวลาอนานขาดที่พึ่งพิงภายหลังพ้นโทษ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่างๆ ในสังคมปัจจุบัน สามารถใช้หลักธรรมคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา จิตนั้นถ้าฝึกให้สงบระงับดีแล้ว ย่อมมองเห็นสิ่งทั้งปวงตามสภาพความเป็นจริง ปัจจุบันส่วนมากจะให้เราฝึกการกำหนดรู้ คือให้ฝึกสติระลึกอยู่กับปัจจุบันให้ได้ก่อนตามหลัก สติปัฏฐาน เพราะทุกส่วนในร่างกายนี้เป็นเพียงอุบายให้สติมาระลึกรู้เท่านั้น เพียงเพื่อรู้เพียง เพื่ออาศัยระลึกรู้อยู่เสมอการปฏิบัติที่เป็นฐานวิปัสสนา คือให้ฝึกสติระลึกรู้อาการกาย เวทนา จิตและธรรม รู้ตัวตน รู้เขารู้เรา รู้ความจริงที่ว่าสิ่งที่กระทบนั้น มันเป็นเพียงมายาให้เห็นการเกิดดับในจิตเท่านั้น หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมแก่จริตบุคคล ในการฝึกฝนพัฒนา ตนเองมีหลายระดับ คือระดับศีลธรรม กุศลกรรมบถและในระดับสังฆธรรมชั้นสูง คือมรรคมีองค์ 8 ในอริยสัจ 4 ประการ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาฝึกฝนอบรมปลูกชนซึ่งมีชีวิตที่ระคนอยู่ด้วยความอยาก ได้ อยากดี อยากมี

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

อยากเป็น ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีสัมมาชีพ รู้จักการ ดำเนินชีวิตตามมรรควิธีด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนตามแนวทางพระพุทธศาสนา 4 ประการ ได้แก่

1) กายภาวนา คือการพัฒนาฝึกฝนอบรมกาย พัฒนาอินทรีย์ทั้งห้า ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ให้มีอินทรีย์สังวร รู้จักระมัดระวังรักษาตนไม่ให้ก่อโทษทางกาย รู้จักปรับตนเอง ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม

2) ศิลภาวนา คือการพัฒนาด้านศีล ความประพฤติเรียบร้อยดีงาม มีระเบียบ วินัย มีกติกาทิศทางสังคมร่วมกันอย่างน้อยที่สุดในระดับชาวบ้าน คือ ศีลห้าข้อ เพื่อป้องกันความเดือดร้อนเสียหายแก่คนอื่น การละเมิดในสิทธิคนอื่น อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล รักษาผลประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติไว้ได้

3) จิตตภาวนา คือการพัฒนาฝึกฝนอบรมจิตใจให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง มีความเจริญ ไพบูลย์ด้วยคุณธรรมทั้งปวง เช่น ฝึกฝนตนให้มีความรักความเมตตาต่อสรรพสัตว์ พัฒนาจิตใจ ของตนให้มีความสงสารอยากจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ลำบากกำลังประสบกับความทุกข์นานาประการอยู่ในสังคมยุคปัจจุบันและฝึกฝนจิตใจของตนให้มีความผ่องใสเบิกบานดำเนินชีวิต ด้วยความสุขใจ

4) ปัญญาภาวนา คือการพัฒนาฝึกฝนอบรมตนจากการได้ศึกษาเล่าเรียน การ สดับรับฟังมาก และการลงมือปฏิบัติตามทฤษฎีที่ศึกษามาแล้วนั้นให้เกิดประโยชน์ต่อตน และคนอื่น ส่วนปัญญาในระดับสูง หมายถึง การรู้ตามสภาพของสังขารทั้งหลายที่มาปรุงแต่งกัน เข้าแล้วรู้จักละปล่อยวางสังขารเหล่านั้นเสียด้วยปัญญา คือ สัมมาทฐิ (ความเห็นชอบ) และ สัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้พบกับความสุขที่แท้จริงที่มี คุณค่าต่อตนเอง เป็นความสุขที่มีความพอดีไม่ขาดไม่เกิน เพราะถ้าหากขาดไปเกินไปจะเป็น ทุกข์ จึงทำอะไรให้มีความพอดีการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพระพุทธศาสนาเถรวาทจึงเป็นการ พัฒนาทั้งด้านศีล สมาธิ ปัญญาและสังคม

เรือนจำจังหวัดลำพูนเป็นหน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดกฎหมายตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจตาม กฎหมายให้ลงโทษคุมขัง จำคุก รวมถึงดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ ด้าน การพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม ปรับเปลี่ยนวิธีคิดและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง ด้วยการฝึกทักษะวิชาชีพ ให้การศึกษา การอบรมทางศีลธรรม การฟื้นฟูสมรรถภาพ การ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยผู้ต้องขัง เพื่อพัฒนาศักยภาพ ตลอดจนสร้างสำนึกและความ รับผิดชอบต่อสังคมให้สามารถอยู่ในสังคม เมื่อพ้น

โทษให้มึงงานและอาชีพรองรับและมีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ นับเป็นการกิจหลักที่สำคัญในการป้องกันสังคมของกรมราชทัณฑ์ รวมทั้ง ดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วน 5 ก้าวแห่งการเปลี่ยนแปลงราชทัณฑ์ มีแนวทางในการ ขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดราชทัณฑ์ที่มั่นคงและยั่งยืนเพื่อให้สังคมรับรู้และเห็นผลในเชิงประจักษ์ ตลอดไป โดยการพัฒนาจิตใจตามโครงการปฏิบัติธรรมธรรมให้กับผู้ต้องขังเปิดสอนให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อเป็นการปรับทัศนคติ จิตใจ พฤติกรรมให้มีความอ่อนโยน รู้จักมีเมตตา มีความอดกลั้น ควบคุมอารมณ์ไม่ก่อเกิดโทษภัยทั้ง แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทางพระพุทธศาสนาที่ว่า “ธรรม ทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จด้วยใจ คนจะทำดี พุทธหรือทำชั่ว พุทธชั่วก็ล้วนมา จากใจทั้งสิ้น” การสร้างการยอมรับจากสังคมเป็นการปรับทัศนคติของสังคมที่มีภาพด้านลบต่อ เรือนจำและผู้ต้องขังให้มีความเชื่อมั่นยอมรับผู้พ้นโทษ เพราะการยอมรับการให้ออกจาก สังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้พ้นโทษมีความตั้งใจที่จะกลับตนเป็นคนดีของสังคม ไม่หวน กระทำผิดซ้ำ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขัง เรือนจำจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีที่น่าสนใจอย่างมากในการวิจัยเรื่องนี้ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยอาจนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดลำพูนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยในฐานะบุคคลากรของเรือนจำจังหวัดลำพูนจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน โดยศึกษากับผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนในการนำหลักพุทธธรรมเข้ามามีบูรณาการในการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังที่เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพโครงการอบรมปฏิบัติธรรมพัชรธรรมประจำปี 2565 โดยศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำ

จังหวัดลำพูน

วิธีการดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)โดยการวิจัยเอกสาร(Documentary Research)และการสัมภาษณ์เชิงลึก(Structured Interview)แบบมีโครงสร้าง โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ที่ปรึกษาเห็นชอบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ประกอบด้วย กลุ่มผู้ต้องขังที่พันธโทษได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำจังหวัดลำพูน จำนวน 4 คน กลุ่มผู้บริหารเรือนจำ พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ตำรวจ เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน รวมจำนวน 12 คน กลุ่มนักวิชาการด้านทางศาสนาและอนุศาสนาจารย์เรือนจำ จำนวน 3 รูปหรือคน กลุ่มนักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 20 รูปหรือคน สัมภาษณ์ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลมาจำแนกหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษาตีความ สรุปผล และนำเสนอเป็นรายงานวิจัยในรูปแบบการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพคุณภาพชีวิตในปัจจุบันของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน พบว่า เรือนจำจังหวัดลำพูน สิ่งแวดล้อมในเรือนจำมีสิ่งปลูกสร้างและอื่นๆ ภายในเรือนจำเกือบเต็มพื้นที่ พื้นที่ใช้สำหรับทำกิจกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาต่างๆ ไม่เพียงพอ ตามนโยบายในการควบคุมและฟื้นฟูผู้ต้องขังให้เป็นคนดีเพื่อคืนสู่สังคม มีดังนี้ ที่ทำการของแต่ละฝ่าย เรือนนอนผู้ต้องขัง สถานพยาบาล อาคารฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง สถานที่ประกอบอาหาร เรียกว่า สุธกกรรม โรงจัดเลี้ยงอาหาร ร้านสงเคราะห์ฯ อาคารอบรมโครงการต่างๆ ห้องเรียน อาคารตู้เก็บสัมภาระ อ่างอาบน้ำ ห้องส้วม พื้นที่นันทนาการ และพื้นที่จำลองโครงการโคกหนองนา ทำให้พื้นที่ภายในเรือนจำจังหวัดลำพูนคับแคบลงมีพื้นที่ว่างให้ผู้ต้องขังพักผ่อนหรือทำกิจกรรมออกกำลังกายและเล่นกีฬาไม่เพียงพอ

เรือนจำจังหวัดลำพูน ได้มีแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย ห้องสมุด บอร์ด ทรัพยากรสารสนเทศ มัลติมีเดีย และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ โดยได้มีการจัดการเรียนการสอน และการอบรมวิชาชีพ อาชีวศึกษา แก่ผู้ต้องขัง ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ คือ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีหลักสูตรการศึกษาให้กับผู้ต้องขัง ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปวช. ระดับอุดมศึกษา(มสธ.) การศึกษาตามอัธยาศัย การอบรมโครงการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง โดยมีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาอย่างชัดเจน

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การควบคุม ดูแล ผู้ต้องขัง และผู้ต้องกักขัง จะมีประสิทธิภาพ จึงทำให้สังคมเชื่อมั่นว่า ผู้ต้องขังจะไม่สามารถที่จะหลบหนี ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การสร้างความเข้มงวดในการควบคุม และคำนึงถึงความปลอดภัยในแต่ละระดับนั้นจะมุ่งปฏิบัติงานแบบมืออาชีพ เจ้าหน้าที่จะต้องไม่ตก เป็นตัวประกันของผู้ต้องขัง มีมาตรการป้องกันและระงับเหตุร้ายภายในเรือนจำ จะมีการป้องกัน ปรามปรามยาเสพติด สิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ ตามมาตรฐาน 5 ก้าวอย่าง กฎระเบียบของเรือนจำ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ การควบคุมที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง โดยให้จำแนกตามลักษณะความผิดของผู้ต้องขังแต่ละราย หรือตามลักษณะพิเศษด้านต่างๆเข้ามา ประกอบการพิจารณาให้ได้รับผลที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ข่าวสารด้านคดีผู้ต้องขังเก็บข้อมูลไว้เป็น ประโยชน์ตั้งแต่แรกจับตัว เพื่อประโยชน์ในการบริหารการบังคับโทษการควบคุมและการพัฒนาพฤตินิสัย ให้มีประสิทธิภาพ

ลักษณะความผิดของผู้ต้องขังจำแนกออกเป็น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดอื่นๆ การจำแนก ประเภทหรือชั้นของเรือนจำ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยอาศัยเกณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ เพศ ของผู้ต้องขัง สถานะของผู้ต้องขัง ความประสงค์ในการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ความมั่นคงของ เรือนจำ ลักษณะเฉพาะของเรือนจำ เพื่อมุ่งใจให้นักโทษเด็ดขาดประพฤติตัวดีขึ้น อยู่ในระเบียบวินัย เชื่อฟัง เอาใจใส่การงาน ขยันขันแข็ง โดยแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะ 1. ชั้นเยี่ยม 2. ชั้นดีมาก 3. ชั้นดี 4. ชั้นกลาง 5. ชั้นปรับปรุง 6. ชั้นต้องปรับปรุง

การฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้ต้องขังจะมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปตามลักษณะ ของความชื่นชอบและมีพื้นฐานในเรื่องใด ก็ขึ้นอยู่กับความสมัครใจมิได้บังคับ แต่จะเสนอทางเลือก เช่น อาชีพช่างไม้ ช่างไฟฟ้า ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างเชื่อม ช่างตัดผม การทำอาหาร การทำขนม และอื่นๆ ล้วนแล้วแต่สามารถไปประกอบอาชีพได้ทั้งสิ้น แต่ข้อจำกัดของผู้ต้องขังก็คือ การที่สังคมหรือเครือข่าย อื่นๆ ไม่ต้องการคบค้าสมาคมด้วยกับผู้เคยถูกจองจำโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพย์สินหรือคดี เกี่ยวกับทรัพย์สิน ในระหว่างถูกการคุมขังทางเรือนจำก็ได้ให้ผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพมีงานทำรับจ้างจาก ผู้ประกอบการภายนอกเพื่อผู้ต้องขังรู้จักการทำงานและมีรายได้ในรูปแบบเงินปันผล

ผู้ต้องขังเด็ดขาดคนใดแสดงให้เห็นว่ามีความประพฤติดี มีความอดทน ความก้าวหน้าใน การศึกษา และทำการงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ทางราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์ อย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ ได้รับความสะดวกในการเรือนจำตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ เลื่อนชั้น

ได้รับแต่งตั้งให้มิดำเนินงานหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ ลาไม่เกินเจ็ดวันในคราวหนึ่ง โดยไม่นับรวมเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทางเข้าด้วย เมื่อมีความจำเป็นเห็นประจักษ์เกี่ยวกับกิจธุระสำคัญหรือกิจการในครอบครัว แต่ห้ามมิให้ออกไปนอกราชอาณาจักร ลดวันต้องโทษจำคุกให้เดือนละไม่เกินห้าวัน ลดวันต้องโทษจำคุกลงอีกไม่เกินจำนวนวันที่ทำงานสาธารณะหรือทำงานอื่นใดเพื่อประโยชน์ของทางราชการนอกเรือนจำและอาจได้รับเงินรางวัล พักการลงโทษเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามหมายศาล ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย การพักการลงโทษปฏิบัติถูกต้องตามเงื่อนไขหรือไม่ หากปรากฏว่านักโทษเด็ดขาดไม่ได้กระทำการดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้มีการลดวันต้องโทษจำคุกหรือพักการลงโทษต่อไป แต่หากได้กระทำการนั้น ให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนการลดวันต้องโทษจำคุกหรือการพักการลงโทษ แล้วแต่กรณี และอาจถูกพิจารณาลงโทษทางวินัยอีกด้วยก็ได้

2.กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ ผลจากการวิจัยพบว่า เรือนจำจังหวัดลำพูนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง โดยดำเนินการออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านสังคม 4) ด้านปัญญา โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านร่างกาย เรือนจำจังหวัดลำพูน ได้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง โดยให้ผู้ต้องขังเข้าใหม่ปรับตัวเข้ากับสภาพของเรือนจำให้ได้ ผู้ต้องขังมีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอและทรุดโทรม เนื่องจากผู้ต้องขังเป็นผู้ที่ติดสารเสพติดและเสพยาเสพติดมาโดยตลอด จึงทำให้ร่างกายของผู้ต้องขังมีสภาพที่ทรุดโทรมและอ่อนแอเป็นอย่างมาก รวมถึงผู้ต้องขังบางรายก็มีโรคประจำตัวที่จะต้องได้รับการดูแลเป็นการเฉพาะ และได้รับยารักษาเป็นประจำ จึงทำให้เรือนจำต้องมีกระบวนการในการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังที่รับตัวเข้ามาใหม่รวมถึงผู้ต้องขังที่ต้องโทษจำคุกเป็นระยะเวลาหลายปีด้วย โดยการฝึกกายบริหาร การเล่นกีฬาและนันทนาการอื่นๆ การดูแลรักษาความสะอาดร่างกายเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนเรือนนอนให้สะอาด การพักผ่อนหลับนอนและรับประทานอาหารตามเวลา

2.2 ด้านอารมณ์ เรือนจำจังหวัดลำพูนได้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง โดยใช้หลักสูตรโครงการพัชรธรรม ภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระดำริของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ช่วยเหลือผู้ต้องขังชายและหญิงในเรือนจำ รวมทั้งเด็กที่ติดผู้ต้องขัง ที่มาจากเรื่องความอ่อนไหวของจิตใจ จึงได้

ประธานให้มีการดำเนินกิจกรรมที่จะสร้างความเข้มแข็งภายในจิตใจ ทรงเห็นว่าธรรมะจะช่วยพัฒนาจิตใจผู้ที่กระทำผิดได้อย่างตรงจุด ช่วยสร้างความเข้มแข็งและความมีสติ รู้จักผิด รู้จักชอบมากขึ้น และได้แพร่กระจายความเข้มแข็งและการยังคิดไปยังผู้ต้องขังในเรือนจำ กิจกรรมนำหลักธรรมตามหลักพุทธศาสนาเข้ามาปรับเปลี่ยนจิตใจ รวมถึงการปรับพฤติกรรมของผู้ต้องขังในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม จากได้สัมภาษณ์ผู้ต้องขังพันโทช่อออกจากเรือนจำที่ได้รับการฝึกอบรมโครงการพัชรธรรมเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของเรือนจำลำพูน สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพเรือนจำได้ง่ายขึ้น ฟังการอบรมศีลธรรมจริยธรรมจาก พระสงฆ์หรือเจ้าหน้าที่ การเข้าร่วมปฏิบัติธรรมตาม โครงการที่เรือนจำจัดขึ้น การปฏิบัติศาสนกิจก่อนนอน การมีสติกำหนดการฟัง สังคมภายนอกจะคิดอย่างไรก็ช่าง ตั้งมั่นในใจจะเป็นคนดี มีกำลังใจ ให้ทำดีทุกวัน

2.3 ด้านสังคม การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเข้าใหม่ ทำตามขั้นตอนของระเบียบของกรมราชทัณฑ์ ขั้นตอนแรก แห่งการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีผลกระทบต่อความเรียบร้อยและประสิทธิภาพ แห่งการปกครองในเรือนจำ กระบวนการรับตัวผู้ต้องขัง ตั้งแต่รับตัวผู้ต้องขังเข้าเรือนจำ เจ้าหน้าที่ทำตามขั้นตอนต่างๆ ของการรับตัวให้ครบถ้วนเป็นไปตามความถูกต้องเหมาะสม โดยให้ฉายาวิดิทัศน์เรื่องข้อควรรู้เมื่อเข้าสู่ประตูเรือนจำให้ฝึกระเบียบวินัยและออกกำลังกายทุกวัน ขั้นตอนที่สอง การอบรมปฐมนิเทศผู้ต้องขังการอบรมเพื่อให้ผู้ต้องขังทราบกฎระเบียบ รู้วิธีการใช้ชีวิตในเรือนจำ เป็นการฝึกระเบียบวินัย เพื่อให้เป็นคนมีความอดทน มีวินัย มีความรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้ต้องขังผ่อนคลายความเครียดสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ เพื่อประโยชน์ต่อการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยของเรือนจำ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีการวางแผนเป้าหมายในการพัฒนาตนเองขณะอยู่ในเรือนจำ

ขั้นตอนที่สาม การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังโดยการสัมภาษณ์ จัดทำประวัติสาเหตุการกระทำผิดเพื่อวางแผนปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้อย่างเหมาะสมกับภูมิหลัง ความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งตัวไปบำบัดฟื้นฟูหรือฝึกวิชาชีพในจุดต่างๆ ในความถนัดของแต่ละบุคคล หลังผ่านการอบรมทำให้รู้หน้าที่ประจำของตนเอง การเคารพธงชาติ การรับฟังการอบรมจากเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของเรือนจำในฐานะผู้ต้องขังโทษกระทำผิด การทำงานหรือกิจกรรมประจำวันตามตารางเวลาภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ อยู่ในสังคมได้ดี

2.4 ด้านปัญญา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ผู้ต้องขังในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับไม่รู้หนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับจะต้องมีการจัดดำเนินการในเรือนจำทุกแห่ง เพื่อสนอง

นโยบายรัฐและให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการเรียนแบบขั้นเรียนและทางไกล การเรียนแบบขั้นเรียน มีสถาบันในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) เข้าดำเนินการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียนจำจังหวัดลำพูนได้รับการสนับสนุนจากสถาบันที่เข้ามาให้ความรู้ด้านการเรียนการสอนระดับสายอาชีพหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ถึงสองสถาบัน คือ สถาบันแรก คือโรงเรียนวิทยาลัยการอาชีพป่าซาง อีกสถาบันหนึ่ง คือโรงเรียนการอาชีพเอกปัญญา ระดับอุดมศึกษาหรือระดับปริญญาตรี ทางเรียนจำจังหวัดลำพูนได้จัดการเรียนการสอนของ มสธ. หรือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ให้ผู้ต้องขังในเรือนจำได้พัฒนาความรู้ของตนเองให้สูงขึ้นไม่ให้เสียโอกาส การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ กรมราชทัณฑ์ ได้จัดการศึกษาตามอัธยาศัยแก่ผู้ต้องขังด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดำเนินการ คือ การศึกษาสายสามัญ การเรียนธรรมศึกษา การเรียนสายอาชีพ และฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เช่น การจัดบรรยายความรู้แก่ผู้ต้องขังโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก การจัดทำห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่สมบูรณ์ ท้ายที่สุด คือ การคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคม

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน
ใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ จากหลักธรรมพระพุทธศาสนา ตามหลักภาวนา 4 คือ กายภาวนา ศิลภาวนา จิตภาวนา และปัญญาภาวนา

3.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านกาย กายภาวนา การฝึกอบรมกาย พัฒนาอินทรีย์ทั้งห้า ได้แก่ ตาหู จมูก ลิ้น กาย ให้มีอินทรีย์สังวร รู้จักระมัดระวังรักษาตนไม่ให้ก่อโทษทางกาย รู้จักปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม การชำระร่างกายให้สะอาด การนุ่งชุดขาวเพื่อปฏิบัติธรรมในวันสำคัญ การเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักธรรม การสำรวมหรือระมัดระวังการกระทำทางกายมิให้รบกวนผู้อื่น การเดินจงกรมอย่างมีสติ การรับประทานเป็นเวลาและมีประโยชน์ การฝึกปฏิบัติกาย วาจา และใจของตนใหญ่มีบริบูรณ์ไปด้วยสติสัมปชัญญะ ได้รับการอบรมศีลธรรม จรรยา และหน้าที่พลเมืองมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ ส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ ดูแลอาหารการกินครบตามหลักโภชนาการ มีการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การรักษาพยาบาล การดูแลสุขภาพ สถานที่ออกกำลังกาย และสนับสนุนการเล่นกีฬา

3.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านศีล ศีลภาวนา เป็นการพัฒนาด้านศีล ความประพฤติเรียบร้อยดีงามมีระเบียบวินัย มีกติกาทางสังคมร่วมกันอย่างน้อยที่สุดในระดับชาวบ้าน คือ ศีลห้าข้อเพื่อป้องกันความเดือดร้อนเสียหายแก่คนอื่น การละเมิดในสัทธินอื่น อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติไว้ได้ การมีสติการกำหนดรู้สาระของศีล 8 การให้ความเคารพ พระรัตนตรัยและพระวิปัสสนาจารย์ที่ให้การฝึกอบรม การทำกิจวัตรประจำวันของผู้ปฏิบัติควรให้เป็นไปด้วยความมีสติและก่อให้เกิดบุญแก่จิตใจของตนเองอย่างแท้จริง โดยไม่ต้องให้ใครมาบังคับร่างกายหรือจิตใจของตนเองแต่อย่างไรรู้ได้

3.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านจิตใจ จิตภาวนา เป็นการฝึกฝนอบรมจิตใจให้มีความมั่นคงเข้มแข็งมีความเจริญไพบุลย์ด้วยคุณธรรมทั้งปวง เช่น ฝึกฝนตนให้มีความรักความเมตตาต่อสรรพสัตว์พัฒนาจิตใจของตนให้มีความสงสารอยากจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ลำบากกำลังประสบกับความทุกข์นานาประการอยู่ในสังคมยุคปัจจุบันและฝึกฝนจิตใจของตนให้มีความผ่องใสเบิกบานดำเนินชีวิตด้วยด้วยความสุขใจ การมีสติกำหนด รูปรูปรายบถ เพื่อพัฒนาจิตใจให้รู้เท่าทันสิ่งหลาย ตามความเป็นจริงว่า สรรพสิ่งไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และไม่มีตัวตน การพัฒนาด้านจิตใจ โดยการบำบัตริยาและฟื้นฟู สมรรถภาพ ปลุกฝังจิตสำนึกให้ ผู้ต้องชังใช้หลักธรรมในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในการดำเนินชีวิตที่ถูกควบคุมขังภายในเรือนจำ และนำติดตัวไปหลังจากการพ้นโทษจะได้ดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้องตลอดถึงการดูแลครอบครัว ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมและสังคมภายนอกได้

3.4 การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านปัญญา ปัญญาภาวนา เป็นการพัฒนาฝึกฝนอบรมตนจากการได้ศึกษาเล่าเรียน การสดับตรับฟังมามาก และการลงมือปฏิบัติตามทฤษฎีที่ศึกษามาแล้ว นั้นให้เกิดประโยชน์ต่อตนและคนอื่น ส่วนปัญญาในระดับสูง หมายถึง การรู้ตามสภาพของสังขารทั้งหลายที่มาปรุงแต่งกันเข้าแล้วรู้จักละปล่อยวางสังขารเหล่านั้นเสียด้วยปัญญา คือ สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ) และสัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ) การศึกษาสายสามัญ การเรียนธรรมศึกษา การเรียนสายอาชีพ และฝึกอบรมวิชาชีพ การศึกษาปฏิบัติอาศัยกายของผู้ปฏิบัติเป็นห้องเรียนรูปการพัฒนาสติปัญญาของผู้ปฏิบัติต้องอาศัยจิตใจที่สมบูรณ์ด้วยสติ และความเพียรพยายามในกำหนดรู้ความเปลี่ยนแปลงของรูป-นามจนจิตเกิดปัญญารูปเท่าทันตามความเป็นจริงและปล่อยวางความยึดมั่นถือมั่นในขั้น 5 อัน เป็นที่ตั้งแห่งความทุกข์

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพคุณภาพชีวิตในปัจจุบันของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า มีอาคารสถานในเรือนจำเกือบเต็มพื้นที่ทำให้มีพื้นที่สำหรับให้ผู้ต้องขังพักผ่อนและออกกำลังกายและการเล่นกีฬาแทบลงไม่เพียงพอ ควรมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น ผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันอย่างปกติ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้คำปรึกษาแนะนำในการใช้ชีวิตในเรือนจำ การดูแลสุขภาพตนเอง สิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง เช่น น้ำอุปโภคบริโภค เวชภัณฑ์และยารักษาโรคเพียงพอและตรงกับโรค มีการศึกษาที่ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขัง เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ ปวช. ระดับ ระดับอุดมศึกษา(มสธ.) การศึกษาตามอัธยาศัย อบรมวิชาชีพพระยะสั้น การควบคุมค่านึงถึงความปลอดภัยปฏิบัติงานเหมือนมีอาชีพ ความผิดส่วนใหญ่เป็นคดีอาชญากรรมคดีเกี่ยวกับทรัพย์ และคดีอื่นๆ การฝึกอาชีพมีหลากหลายตามความชอบของแต่ละคน ผู้ต้องขังมีความประพฤติดีมีโอกาสได้รับการลดวันต้องโทษและพักการลงโทษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริินภา นาชน การปรับตัวของผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นสอบสวนที่ต้องโทษครั้งแรกในเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานครและทัณฑสถาน หญิงธนบุรี”การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดปัญหาด้านการปรับตัวของผู้ต้องขังเป็น 2 ประการ คือ ปัญหาในการปรับตัวระหว่างถูกคุมขังในเรือนจำ และความต้องการให้เรือนจำปรับปรุง เพื่อช่วยในการปรับตัวของผู้ต้องขัง ดังนี้ 1) ปัญหาในการปรับตัวระหว่างถูกคุมขังในเรือนจำของผู้ต้องขังหญิงและ ผู้ต้องขังชายมีความแตกต่างคือ ผู้ต้องขังหญิงมีปัญหาด้านการปรับตัว 3 ด้านได้แก่ปัญหา สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ปัญหาด้านโครงสร้างเรือนจำ กายภาพ และสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้าน อารมณ์และความรู้สึกส่วนผู้ต้องขังชายมีปัญหาด้านการปรับตัว 4 ด้าน ซึ่งปัญหาที่เพิ่มขึ้นคือ ปัญหาการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำ 2) ความต้องการให้เรือนจำปรับปรุง เพื่อช่วยในการปรับตัวของผู้ต้องขังหญิงและ ผู้ต้องขังชาย พบว่า มีความแตกต่างกันคือ ผู้ต้องขังหญิงต้องการให้มีการปรับปรุงด้านโครงสร้างเรือนจำ ด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงด้านสวัสดิการ สันทนาการและการเยี่ยมญาติและความต้องการด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ ส่วนผู้ต้องขังชายมีความต้องการด้านสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลและความต้องการด้านกฎระเบียบข้อบังคับและ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทีย จิตสว่าง ปัจจัยที่นำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ ประกอบด้วยคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุก่อนต้องโทษ สำหรับปัจจัยที่เป็นปัญหาสำหรับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุก่อนต้องโทษที่สำคัญ คือ หากผู้ต้องขังสูงอายุเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมไม่สูง

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

โดยเป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่สูง มีรายได้ในการเลี้ยงชีพไม่เพียงพอ รวมทั้งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี อาจส่งผลต่อปัญหาการกระทำผิดเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและครอบครัว

2.การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ดำเนินการออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านสังคม 4) ด้านปัญญา ด้านกาย คือ การให้ผู้ต้องขังเข้าใหม่ปรับตัวเข้ากับสภาพของเรือนจำให้ได้ ด้านอารมณ์ คือ การปฏิบัติธรรมคลายวิตกกังวล มีความมั่นใจในตนเอง ตั้งมั่นที่จะปฏิบัติตนให้ดี พัฒนatenองระหว่างต้องโทษ ทำความดี สังสมความดีสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดการยอมรับตนเอง หวังผลว่าจะได้รับสิ่งที่ดีตอบแทน มีเป้าหมายในชีวิต รอวันที่จะพ้นโทษ ไม่กังวลในเรื่องการยอมรับของสังคม ด้านสังคม คือ การเริ่มต้นชีวิตของผู้ต้องขังเข้าใหม่เมื่อก้าวเข้าสู่เรือนจำ ไม่เพียงแต่เป็นการแนะนำสมาชิกใหม่ของรั้วเรือนจำให้รู้จักสภาพแวดล้อม วิธีการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของทางเรือนจำ หรือการใช้ชีวิตร่วมกัน เพื่อนผู้ต้องขังอื่นๆ ในเรือนจำ แต่ยังเป็นการให้แง่คิด ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อเปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาสที่จะเตรียมวางแผนทางการใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำอย่างมีเป้าหมายและใจเป็นสุข ด้านปัญญา คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ผู้ต้องขังในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับผู้ไม่รู้หนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับอุดมศึกษา หรือระดับปริญญาตรี ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ มีการจัดการศึกษาอบรมให้กับผู้ต้องขัง คือหลักสูตรบังคับทั่วไป หลักสูตรบังคับตามลักษณะแห่งและหลักสูตรบังคับเลือก สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชญานนิกพื่อน พบว่าแนวนโยบายและรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูที่กรมราชทัณฑ์กำหนดมีความชัดเจนและเหมาะสม หากแต่ในเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ กลับไม่สามารถดำเนินการได้ตามแนวทางที่กำหนดได้จริง เนื่องจากลักษณะของหน่วยปฏิบัติและสถานการณ์ของปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ทั้งลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และโครงสร้างการดำเนินงานภายในของเรือนจำส่งผลให้โดยการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังในเรือนจำยังคงเป็นเพียง “ภารกิจเสริม” ของเรือนจำเท่านั้น รวมทั้งแต่ละเรือนจำต้องรับภาระในการควบคุมตัวผู้ต้องขังที่เกินศักยภาพในการรองรับที่แท้จริง ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กรมราชทัณฑ์ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองทั้งนี้ รูปแบบการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังติดยาเสพติดในเรือนจำที่เหมาะสม จึงควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ ลักษณะของผู้ต้องขัง ลักษณะของโปรแกรมการบำบัด ลักษณะของเจ้าหน้าที่โปรแกรม และลักษณะของเรือนจำ โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ต้องมีลักษณะเฉพาะที่เอื้ออำนวยต่อการบำบัดฟื้นฟู ซึ่งถือเป็นงานที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับเรือนจำและทัณฑสถาน และสอดคล้องกับกับ

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

งานวิจัยสรชา ดันติเวชกุล พบว่า การใช้โปรแกรมการ ฝึกอบรมตามแนวภาวนา 4 ต่อการเสริมสร้าง สุขภาวะทางปัญญา ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง การแสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างรู้ตื่นและเบิกบาน

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมแก่จริตบุคคล ในการพัฒนา ฝึกฝนอบรมปุณฺณ ซึ่งมีชีวิตที่อยู่ด้วยความอยากได้ อยากดังอยากมี อยากเป็น ให้ดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างปกติสุข มีสัมมาชีพ รู้จักการดำเนินชีวิตตามมรรควิธีด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา 4 ประการ 1.กายภาวนา/ด้านกาย เป็นการฝึกอบรมร่างกายรู้จัก ระมัดระวังรักษาดนไม่ให้ก่อโทษทางกายรู้จักตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางกายการชำระร่างกายให้ สะอาด ฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง 2.ศีลภาวนา/ด้านศีล เป็นการพัฒนาด้านศีลความประพฤติเรียบร้อยดีงามมีระเบียบวินัยมีศีลห้าเพื่อป้องกันความเดือดร้อน แก่ผู้อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ การปฏิบัติศีล 8 การให้ความเคารพ พระรัตนตรัยและพระวิปัสสนาจารย์ โดยไม่ต้องให้ใครมาบังคับร่างกายและจิตใจของตนเองแต่อย่าง ไต จิตภาวนา/ด้านจิตใจ เป็นการฝึกอบจิตใจให้มีความมั่นคงเข้มแข็งมีความเจริญด้วยคุณธรรมทั้งปวง การพัฒนาจิตใจโดยการบำบัตพื้นฟูปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ต้องขังใช้หลักธรรมในการแก้ปัญหาตัดสินใจ ในการดำเนินชีวิตที่ถูกคุมขังและนำติดตัวไปภายหลังจากการพ้นโทษจะได้ดำรงชีวิตของตนเองได้ อย่างต้องถูกต้องตลอดถึงการดูแลครอบครัวปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมและสังคมภายนอกได้ ปัญญา ภาวนา/ด้านปัญญา เป็นการฝึกฝนอบรมตน จากการได้ศึกษาเล่าเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อตนและผู้อื่น การพัฒนาสติปัญญาของผู้ปฏิบัติต้องอาศัยจิตใจที่สมบูรณ์ด้วยสติ ความเพียรพยายามในการกำหนดรู้ ความเปลี่ยนแปลงเกิดปัญญาเท่าทันตามความเป็นจริงและปล่อยวางความยึดมั่นในขันธ 5 เป็นที่ตั้ง แห่งความทุกข์ สอดคล้องกับงานวิจัยพระปลัดธัญวัฒน์ โฮโสโก (รักษ์เพ็ชร) พบว่า1) การจะมีคุณภาพ ชีวิตที่ด้นนั้นมนุษย์ต้องรู้จักพัฒนาตนเองทั้ง 4 ด้านคือ กาย ศีล จิต และปัญญา 2) หลักภาวนา 4 ใน พระพุทธศาสนา ที่ปรากฏหรือจารึกในพระไตรปิฎกมักแสดงในรูปที่เป็นคุณสมบัติของบุคคลผู้ได้เจริญ กาย ศีล จิต และปัญญาแล้ว มีความสำคัญทั้งในด้านการพัฒนาตน,การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็น แบบอย่างที่ดีต่อสังคม 3) การประยุกต์ใช้หลักกายภาวนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีวิธีการคือ ฝึกฝนพัฒนาตนด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคและอุปโภค ใช้ชีวิตแบบพออยู่พอกิน การประยุกต์ใช้หลัก ศีลภาวนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยพระทองสี ญาณธโร (พรหมโพธิ์) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักภาวนา 4 ในพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัย

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

พบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักภาวนา 4 ในขั้นของ (1)กายภาวนา คือ การพัฒนาอินทรีย์ ที่ต้องติดต่อกับสิ่งภายนอกอย่างชาญฉลาด ไม่เป็นทุกข์เพราะการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้น (2) ศีลภาวนา คือ กระบวนการติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกอย่างชาญฉลาดและรู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก และสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม (3) จิตภาวนา ก็คือการมีจิตใจที่พัฒนาให้เข้มแข็ง ไม่ขุ่นมัว มีคุณธรรม มีปัญญาที่ได้จากการฝึกจิตภาวนา ได้แก่ มีเมตตา กรุณา มุทิตา มีศรัทธา และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีความพร้อมในการทำงาน ได้แก่ ขันติ คือมีความอดทน สมาธิ คือความมีใจตั้งมั่น อธิษฐาน คือมีความเด็ดเดี่ยววิริยะ คือมีความเพียร สติ คือมีความระลึกรู้เท่าทันสิ่งรอบข้างที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้นๆ (4) ปัญญาภาวนา ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจต่อสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง รู้เท่าทันสภาวะความเปลี่ยนแปลงของโลกและชีวิต

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการ			
ด้ายกาย	ด้านศีล	ด้านจิต	ด้านปัญญา
กายภาวนา (สุขภาพดี มีอนามัย)	ศีลภาวนา (คืนคนดีสู่สังคม)	จิตตภาวนา (สร้างเกราะคุ้มกันจิต)	ปัญญาภาวนา (ติดอาวุธทางปัญญา)
-การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย	-รับฟังธรรมะ ศีลธรรม จริยธรรม	-การนั่งสมาธิฝึกจิตใจ	-การได้รับการศึกษาในระดับต่างๆ
-การฝึกกายบริหาร ออกกำลังกาย เล่นกีฬา	-ปลูกฝังศีลธรรมอันดีงาม	-การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี	-การเรียนรู้วิชาธรรมศึกษา
-รับประทานอาหารตรงเวลา	-การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน -ความมีเมตตาต่อเพื่อน มนุษย์ด้วยกัน	-มิสติ มีความนึกคิด อดทน ต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น มีสมาธิ และสดชื่น เบิกบาน เป็น สุขผ่องใส	-การฝึกอบรมวิชาชีพ -มีความใฝ่รู้และใฝ่เรียน -รู้กาลเทศะ
-การพักผ่อนให้เพียงพอ	-ไม่เบียดเบียนผู้อื่น		-การรู้จักการแก้ปัญหาด้วยปัญญา
-การดูแลรักษาสุขภาพกายให้สมบูรณ์แข็งแรง			

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการ

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการ โดยการเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนและรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ ตามหลักภาวนา 4 ประกอบด้วย

1 ด้านกาย (กายภาวนา)

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน

การดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย เครื่องแต่งกาย เครื่องนอน สถานที่ในเรือนจำ การฝึกกายบริหาร การเล่นกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการต่าง ๆ รับประทานอาหารตรงเวลา การพักผ่อนให้เพียงพอ การดูแลรักษาสุขภาพกายให้สมบูรณ์แข็งแรง

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ การปฏิบัติตนตามหลักภาวนา 4

การชำระร่างกายให้สะอาด การทำความสะอาดเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ การสำรวมหรือระมัดระวังการกระทำทางกาย วาจา การเล่นกีฬาอย่างมีสติ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การรับประทานอาหารให้ตรงเวลา ฝึกจิตใจให้รู้จักพอประมาณและมีสติกำหนดรู้ในการรับประทานอาหาร การพักผ่อนหรือการนอนหลับ ทำให้มีสติกำหนดรู้ได้การดูแลรักษาสุขภาพกายให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง

2 ด้านศีล (ศีลภาวนา)

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน การฟังการอบรมธรรมะ ศีลธรรม จริยธรรมจากพระวิปัสสนาจารย์หรืออนุศาสนาจารย์ เจ้าหน้าที่ การเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เรือนจำจัดขึ้น การไหว้พระสวดมนต์ก่อนนอน

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ การปฏิบัติตนตามหลักภาวนา 4 การให้ความเคารพ การมีระเบียบวินัย และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และดำรงตนให้อยู่ในกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด การมีสติ กำหนดจิตให้แน่วแน่ รู้ถึงสาระจากการอบรม การรับฟังการบรรยายธรรมจากพระวิปัสสนาจารย์/อนุศาสนาจารย์ เพื่อทำความเข้าใจสาระแห่งธรรม การวางตัวให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง การทำกิจวัตรประจำวัน ผู้ปฏิบัติควรให้เป็นไปด้วยความมีสติและก่อให้เกิดบุญแก่จิตใจของตนเองอย่างแท้จริง โดยมีต้องให้ใครมาบังคับร่างกายหรือจิตใจของตนเองแต่อย่างใด

3 ด้านจิต (จิตตภาวนา)

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน การปฐมนิเทศผู้ต้องขังใหม่ การเคารพธงชาติการฝึกระเบียบแถว การรับฟังการอบรมจากเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของเรือนจำ การทำงานหรือทำกิจวัตรประจำวันตามตารางเวลาภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ การอบรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ การปฏิบัติตนตามหลักภavana 4 การตั้งสติรับฟังการดำเนินชีวิตในเรือนจำอย่างมีสมาธิ การมีสติและจิต มีสมาธิมั่นคง แน่วแน่ มีความขยันหมั่นเพียรในการช่วยเหลืองานของทางเรือนจำเป็นอย่างดี การตั้งใจสวดมนต์ โดยให้มีสติ กำหนดรู้ความหมายของบทสวดมนต์การตั้งใจรับความรู้จากการอบรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยอย่างมีสติ มีความนึกคิด อดทนต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น มีสมาธิ และสดชื่น เบิกบาน เป็นสุขผ่องใส

4 ด้านปัญญา (ปัญญาภavana)

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูน จัดการศึกษาอบรมให้กับผู้ต้องขังได้ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา การเรียนวิชาธรรมศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ การปฏิบัติตนตามหลักภavana 4 การศึกษาเรียนรู้ในระดับการศึกษาต่าง ๆ เกิดขึ้นจากสติปัญญาของบุคคลนั้นๆและเกิดจากความชื่นชอบในวิชาชีพที่ ตนเองพึงปรารถนา การศึกษาปฏิบัติอาศัยกายของผู้ปฏิบัติเป็นห้องเรียนรู้การฝึกอบรมปัญญาให้รู้จักเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้เท่าทันเห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการนี้ สามารถนำไปสู่นโยบายเชิงปฏิบัติการของพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังภายใต้บริบทของเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมในปัจจุบัน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังตามหลักการทางพระพุทธศาสนาต่อไป

2. ด้วยศักยภาพของเรือนจำจังหวัดลำพูนหรือเรือนจำอื่น ๆ ต่างก็มีศักยภาพมากแต่ด้วยอาจจะมีข้อจำกัดในการทำงานด้วยเฉพาะเจ้าหน้าที่ยังไม่ขาดความระบอบการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรม และการใช้ข้อมูลที่ถูกต้องตามกฎหมายดั่งนั้น เรือนจำจังหวัดลำพูนต้องเร่งพัฒนาทักษะ

และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น เช่น การอบรมหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรม จิตวิทยา ผู้ต้องขัง การสังคมสงเคราะห์และการช่วยเหลือ หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ เป็นต้น อาจจะเป็นโอกาสใหม่สำหรับเรือนจำทั่วประเทศ รวมทั้งหากนักวิจัยอื่น ๆ จะศึกษาประเด็นเพิ่มเติมได้แก่ การวิเคราะห์พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูนหรือการจัดการความรู้ทางพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูนและจังหวัดอื่น ๆ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังทั่วประเทศได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เรือนจำจังหวัดลำพูนควรได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังให้เพียงพอ
2. เรือนจำจังหวัดลำพูนฝึกอาชีพให้ผู้ต้องขังมีอาชีพติดตัวเวลาออกจากเรือนจำไปแล้วจะได้มีอาชีพติดตัวและสามารถดำรงชีวิตด้วยตัวเองได้
3. เรือนจำจังหวัดลำพูนควรส่งเสริมความรู้ในหลักภavana 4 และหลักของศีล 5 เพื่อชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้ต้องขัง
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังควรนำผลการวิจัยไปใช้กับการประสานงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างประชาชนกับผู้ต้องขังเพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับในปัญหาซึ่งกันเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเชิงพุทธบูรณาการที่เป็นปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังได้ต่อไปอย่างยั่งยืน เช่น การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเชิงพุทธบูรณาการ การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดลำพูนเชิงพุทธบูรณาการกับการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเชิงพุทธบูรณาการของเรือนจำอื่น ๆ
2. ผลจากการศึกษาวิจัยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง จะเป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังทั่วประเทศได้เป็นอย่างดีเยี่ยม โดยจะเป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังประเทศไทยให้เท่าเทียมกับมาตรฐานสากล และจะทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังทั้งภายในเรือนจำและหลังพ้นโทษออกไปแล้ว

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่กับสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุขและจะไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกต่อไป เป็นการเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้ต้องขังได้มีทางเลือกชีวิตที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์ที่ต้องการส่งคืนผู้ต้องขังที่ได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสียให้เป็นคนดีแล้วกลับคืนสู่สังคม และสามารถเข้ากับสังคม อยู่ร่วมกับสังคมได้โดยปกติสุขและยั่งยืน

References

- กรมราชทัณฑ์, (2561) *วารสารกรมราชทัณฑ์ ความหมายของการกระทำความรุนแรง*. นนทบุรี : กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย.
- โสภา ขิปลมณัน, (2537) *อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขสังคมปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- พลประสิทธิ์ ฤทธิ์และนคร พจนวรพงษ์. (2527). *รวมกฎหมายวิธีพิจารณาความ*. กรุงเทพมหานคร : นครหลวง.
- พระเทพวิสุทธิเมธี ปัญญานันทภิกขุ. (2560). *ความสุขทำอย่างไรจึงจะพบสุข*. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา.
- กรมราชทัณฑ์. (2559). *บันทึกประวัติ 5 ก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลงราชทัณฑ์*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์
- สิรินภา นาคธน, (2550) “การปรับตัวของผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นสอบสวน ที่ต้องโทษครั้งแรกในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครและทัณฑสถานหญิงธนบุรี”. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*. การบริหารงานยุติธรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนนทิพย์ จิตสว่าง และ นัทธี จิตสว่าง. (ก.ค.-ธ.ค. 2559) "การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำ". *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*. ปีที่ 24 ฉบับที่ 2, 78-101.
- ปรีชญาณ นักร้อน, (2558) “การดำเนินนโยบายการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังติดยาเสพติดในเรือนจำของไทย”. *รายงานวิจัย*. ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สรชา ตันติเวชกุล, (2560) “การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวภavana 4 ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาล”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

พระปลัดธัญวัฒน์ อโศโก (รักษ์เพ็ชร). (2563). “การประยุกต์ใช้หลักภาวนา 4 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านบ่อเกตุ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา”. วารสารมหาจุฬานาครธรรม. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 : 35-36.

พระกองสี ญาณธโร พรหมโพธิ์. (2560). “ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักภาวนา 4 ในพระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.